

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
14. JAN.
1993

Letnik XLVIII.
Štev. 2(2687)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.
40 tolarjev
P. b. b.

AVSTRIJA:
Najprej pomisli!

**WIR SIND ALLE
AUS LÄNDERN!**

VERIGA LUČI
proti sovraštvu do tujcev

15. 1. 1993 ob 17. uri
Novi trg (Neuer Platz), Celovec

Na Slovenskem plesu do jutranjih ur

Mladi po letih in tisti po srcu so se tudi letos radi zavrteli ob glasbi in v prijetni družbi. Tri glasbene skupine so poskrbele za to, da je bilo za vsak okus nekaj, poleg Mlinarjeve restavracije so pijačo prodajali tudi Šmihelčani. Pred polnočjo so ples obiskali tudi člani plesne skupine iz Argentine, ki se je mudila na Koroškem.

Vsakoletni organizator Slovenska prosvetna zveza je resnično skrbno pripravila tudi to stalnico družabnega življenja.

Karadžić v Ženevi popustil Vojna v Bosni se nadaljuje

Res je zelo vprašljivo, kakšno vlogo je v Ženevi odigral srbski predsednik Slobodan Milošević. Kot so poročale tiskovne agencije, je miril vodjo bosanskih Srbov Karadžića in pritiskal nanj, naj vendar pristane na predlog o bodoči ureditvi Bosne in Hercegovine. Ta je to v zadnjem trenutku, ko so agencije že poročale, da so ženevska pogajanja propadla, tudi storil. Pristal je torej na Vanceov in Oznov načrt o razdelitvi BiH na deset upravnih enot, od katerih pa nobena ne bo

etnično čista in ne bo imela mednarodne legitimitete. Prav to pa je Karadžić najbolj odločno odklanjal. Njegov predlog je vseboval pravico, da ima namreč srbski del možnost sklepati mednarodne povezave, kar pa je bilo očitno v smislu pravice do združitve in tudi združitve (s Srbijo).

Nadaljnja usoda njegovega pristanka pa je zelo negotova. Karadžić je ob tem postavil pogoj, da mora njegov pristane potrditi parlament Srbske republike Bosne, ki mu je tudi poveril nalogo, da se tako trdo

pogaja v Ženevi. Kaže torej, da Karadžić v srbskem bosanskem vodstvu vendar nima tako zelo trdnega in suverena položaja. Iz Bosne je namreč že slišati, da srbsko vodstvo Karadžićevega pristanka ne bo potrdilo.

Milošević in predsednik ZR Jugoslavije sta obljubila pomoč in bosta skušala Karadžiću pomagati prepričati srbski parlament v Bosni, naj vendar pristane na ženevski dogovor.

Spopadi v BiH pa se nadaljujejo in v ženevskem spora-

zumu ni nobenega določila o njihovi ustavitvi. Srbske sile še nadalje tolčejo po Sarajevu, najsrdejší boji pa so v severovzhodnem predelu, kjer utrjujejo koridor do Bosanske in Kninske krajine. Še hujša nadloga pa sta mrz in lakota. Poročajo o množičnem umiranju prebivalcev, tudi po več sto na dan.

Ženevski dogovor torej lahko ocenimo le kot prehodni uspeh zahodne diplomacije, ki pa zaenkrat ni rešil še nobenega življenja.

J.R.

Drnovšek predsednik vlade

Državni zbor slovenskega parlamenta je na svoji drugi seji v torek za predsednika slovenske vlade izvolil dosedanega premiera in predsednika LDS dr. Janeza Drnovška. Rezultat je bil precej tesen, saj je od skupaj 87 prisotnih zanj glasovalo le 48 poslancev. Podpore so mu odrekli krščanski demokrati, ljudska stranka in tudi demokrati ter nekaj poslancev nacionalne stranke. Novi predsednik mora v 15 dneh sestaviti vladni kabinnet.

Herbert Achternbusch SUSN

Gostuje Mladinsko gledališče iz Ljubljane
Prevod: Edvard Miller in Tomaž Toporišič

Režija: Edvard Miler
Scena: Meta Hočevar
Kostumi: Gordana Gašperlin
Koreografija: Matjaž Farič

Predstave:

V petek, 15. januarja ob 20. uri
v soboto, 16. januarja ob 20. uri
v nedeljo, 17. januarja ob 15. uri
v ponedeljek, 18. januarja ob 20. uri

V Felsentheatru v Celovcu, vhod iz Botaničnega vrta na Križni gori (Kreuzbergl)
Karte lahko naročite pri Slovenski prosvetni zvezi, tel. 51 43 00/20, 21, 22.

„Zgodba ran in brazgotin“ imenuje Martin Walser gledališki tekst Herberta Achternbuscha SUSN o brezizhodnosti življenja ženske. V petih etapah – petih slikah – so prikazane življenjske izkušnje ženske, asociativno, brez konkretne vezanosti na prostor, čas, med sanjami in resničnostjo.

Referendum in avstrijski spaček

Načrtovana ljudska zahteva FPÖ in z njo povezana argumentacija te stranke drastično ponazarja njene ideološke cilje, ugotavlja državni poslanec SPÖ Walter Posch, Haiderjeva argumentacija, da je referendum potreben za zaščito avstrijske identitete, pa je višek svobodnjaškega sprenevedanja. Avstrija ni noben ideološki spaček in tudi ne potrebuje referenduma za zaščito svoje identitete. Avstrijo je treba braniti samo pred Haiderjem. Zgodovinske paralele je opaziti tudi v tem, kako Haider skuša izigrati dele cerkve drugega proti drugemu. Ta linija pa spominja na kulturni boj iz nacionalsocialističnega časa.

Volitve v Sloveniji smo z zanimanjem spremljali tudi na Koroškem, saj nova konstelacija slovenskega parlamenta in vlade tudi za nas ni nepomembna. Od Slovenije še vedno pričakujemo moralno podporo v boju za obstoj narodne skupnosti, ne nazadnje pa so naše organizacijske strukture finančno kar precej odvisne od podpore, ki jo (sicer v vedno skromnejšem merilu) dobimo iz Ljubljane.

KOMENTAR

Sonje Wakounig

Slovenski fundamentalizem ali povolilni maček

Kakor smo brez pridržkov pozdravili uveljavitev demokratičnega pluralizma v Sloveniji, pa se je ZSO ves čas zavestno ogibala, da bi s svojim glasilom postala „pristaš“ ene same stranke, saj smo narodna in ne strankarska organizacija.

Naš tednik in Nedelja sta ves čas odkrito simpatizirala s Slovenskimi krščanskimi demokrati in komentariji po volitvah so bili več ali manj lamentacije. Tako tudi komentar Vinka Ošlaka v Nedelji. Vzroke, da krščanski demokrati niso dosegli toliko, kot so si želeli, najde komentator v vcepljenem „strahu bivših sužnjev“, ki ne znajo kaznovati bivših tlačiteljev. Kar nekakšen klic po maščevanju, čeprav je menda sprava že bila. In pa: komunisti so se „taktično“ razpršili v več strank. Gospod Ošlak šteje to dejstvo za pravo politično pohujšanje. (Le kaj bo storila z njimi SKD, saj je takih bivših tudi tam kar precej?) Največjo napako pa dela s sugestijo, da bi morali vsi kristijani voliti pač to eno stranko. Paralela s Koroško je očitna: kot naj bi vsak Slovenec volil samo tako imenovano narod-

no stranko, sicer je asimilant, naj bi tudi kristjan ne imel druge izbire kot „krščansko“. Da volilce zanima politični in ne verski program stranke, še tudi ni prišlo do nekaterih ušes. Z „neprimerljivo strukturno prednostjo“ misli Ošlak na cerkvene strukture in pozablja, da cerkev ni stranka in da se v zahodnih demokracijah cerkev ne vmešava v predvolilni boj. Celotni protagonisti političnih kristjanov so bili baje premalo krščanski, zdaj pa imajo, ko nimajo.

Zdi se, da bodo kristjani kmalu našli grešnega kozla. Nepreslišen je poziv Peterletu, naj odstopi, če hoče biti „ljubeča mati“ (čigava?), če lahko verjamemo medijem v Sloveniji, Tedniku in Nedelji. Dejstvo, da je njihov predsedniški kandidat Bizjak nagovoril za polovico več volilcev kot stranka sama, bo verjetno vzrok za personalne rošade. Peterle ovira združitev slovenske ljudske stranke s krščansko, to pa bo neizogibna, če hoče desni tabor postati odločilen politični faktor. In politična delitev bo kot v starih dobrih časih: klerikalci in liberalci.

Demontaža UNI še vedno grozi

Kar naj bi bil „kompromis“ z ministrom za znanost dr. Buskom, se je izkazalo za nadaljevanje ukinjanja raznih študijskih smeri na celovski univerzi. Ukinili naj bi namreč edinstven poskus Avstrije, da bi se resno in na znanstvenih temeljih spoprijela z vprašanji dvojezične in interkulture vzgoje.

Dosedanji dosežki univerze prav na tem področju so bili že vsa leta bruno v očesu nasprotnikom dvojezičnosti in zato je sklepati, da imajo pri ukinjanju prste vmes prav ti.

Znanstven pristop do dvojezične didaktike je zagotovo ne-

precenljivega pomena za vse narodnostne skupine v Avstriji, pa tudi po drugih državah sveta.

Deželni poslanec Peter Kaiser kritizira „rezultat“ ministrstva, saj bi le ta pomenil, da bo celovška univerza krepko okrnjena in ne polnovredna. Prav tako v konceptu ni načrtov za nadaljnji razvoj univerze.

Parlamentarka in govornica za manjšine Stoisičeva pa opozarja na šolski manjšinski zakon za Koroško, ko niso upoštevali predlogov univerze, zdaj pa se morajo učitelji v praksi ukvarjati z neprimernim

ločitvenim modelom in so prepuščeni sami sebi in svoji iznajdljivosti. Ukinitev izobraževalnih smeri je iz vidika izobraževalne politike in iz vidika narodnostnih skupnosti nedopustna in pomeni samo, da bi radi utišali kritike.

SPÖ na Koroškem je predložila lasten koncept, po katerem naj bi bila univerza razdeljena na tri fakultete, kar bi veliko prej pomenilo polnovredno univerzo s široko izobraževalno ponudbo. Kaiser je ogorčen, ker znanstveno ministrstvo do danes ni sposobno izdelati uporabnega koncepta. S.W.

Pismo bralca

Netočne informacije

Glede članka „Gradiščanski Hrvati proti etnični zbornici“ v SV z dne 8. 1. 1993 moram pripomniti, da ste tudi tokrat nasledili netočnim in zastarelim informacijam. V pojasnilo:

Gradiščanski Hrvati se niso izrekli proti parlamentu narodnostnih skupnosti, nasprotno, prvi pogovori, ki smo jih vodili z gradiščanskimi Hrvati, so pokazali, da vlada med njimi močno zanimanje za projekt samostojnega skupnega parlamenta, če se le-ta uvede na zakonski podlagi. O kakem vnaprejšnjem odklonilnem stališču gradiščanskih Hrvatov ne more biti govora tudi zaradi tega, ker smo se dogovorili za tozadevne intenzivne pogovore predvsem v naslednjih tednih, tako z organizacijami gradiščanskih Hrvatov kot tudi z organizacijami ostalih narodnostnih skupnosti. Povsem napačna je torej trditev, da se je Hrvaško kulturno društvo izreklo proti parlamentu narodnostnih skupnosti.

Prav tako zastarela in netočna je informacija, da je HKD „...odvzelo Centru avstrijskih narodnosti (CAN) vsakršno kompetenco za pogajanja o dvojezičnem šolstvu na Gradiščanskem“. Že na skupni seji sredi decembra smo se z zastopniki HKD-ja domenili, da je vsak nasvet in vsaka tozadevna pomoč s strani CAN dobrodošla. Zaradi tega so gradiščanski Hrvati in Madžari poverili CAN, da izdelava zakonski osnutek, ki bo seveda dokončno oblikovan od prizadetih.

Članek v SV z dne 8. 1. 1993 je ponoven dokaz, da SV in ZSO očitno moti uspešno povezovanje narodnostnih skupnosti znotraj Centra avstrijskih narodnosti. Zaradi tega že več let neutemeljeno napada delovanje CAN in predvsem predsednika Karla Smolleja. Kolikor ga osebno poznam, zaradi širjenja laži in stalnih napadov s strani SV ne bo vrgel puške v koruzo. Nasprotno, še naprej se bo in se bomo zavzemali za pravice narodnostnih skupnosti v Avstriji, predvsem za učinkovitejšo zastopstvo, tudi če piscem SV to ni po volji.

Hubert Mikel

Uredništvo

Spoštovani Hubert Mikel!

Tako zelo pa vendar nismo udarili mimo. Kdor bo znal prebrati in tudi razumeti prispevek v Glasilu Hrvatskoga kulturnoga društva na Gradišču (glej faksimile!), v katerem avtor ob zaključku pravi, da si Hrvati ne bodo dovolili, da bi jim (Slovenci) v gnezdo položili kukavičje jajce, bo najbrž opazil, da se neupravičeno hudujete nad Slovenskim vestnikom.

To je eno, drugo pa je, da naš prispevek ni bil nikakršen napad ne na Vaš Center avstrijskih narodnosti in tudi ne na njegovega predsednika Karla Smolleja. Bil je zgolj objektivno in suho poročilo o stanju, ugotovljenem na osnovi informacij iz Gradiščanske. Prav zato so obtožbe o širjenju laži in o stalnih napadih vsaj neutemeljene in žaljive.

Piscem v SV je prav zagotovo prav, če se boste še naprej zavzemali za pravice narodnostnih skupnosti. Da bi bilo to le res in da pri tem ne bi zahajali k strankarskemu in zgolj osebemu uveljavljanju.

Glasilo

Hrvatskoga kulturnoga društva u Gradišču

broj 4

decembar 1992.

Smo nastali hrvatski separatisti?

Ako človek malo posluša informirane kruge u Koroškoj, bi mogao misliti, da smo mi Gradiščanski Hrvati nastali separatisti, i da je samo pitanje vrime-na, da postavimo prve barikade.

Človek se more samo čuditi. Čuje se, da bi mi Hrvati kanili internet u Borti, a ne dvojezične razrede na svi gimnazija u Gradišču, da smo za odvajanje u školskom sistemu, i da kanimo našu „etnokamru“ ili naš „hrvatski parlament“.

Kako su se rodile takove smišne ideje, se pitate? Očividno je to u političkom interesu onih, ki to širu, jedne grupe Slovencev. Ako su i Hrvati za njeve ideje, onda čedu je laglje probiti, si mislu. Tako

drugi s nami načinjaju politiku, a mi neznamo za to.

Zbog toga je i Hrvatsko kulturno društvo pisalo Centru za narodnosti, kade imaju Slovenci glavnu rič, da pred svim u pitanju dvojezičnoga školstva nijedan već nesmi peljati dogovore u ime Hrvatov, ako Hrvati za to neznaju.

Ali ne samo školski zakon, nego pred svim takozvana „etnokamra“ je momentano vruća tema u Koroškoj.

Ča bi to značilo za nas Gradiščanske Hrvate? Model predvidja, da bi Hrvati imali neku autonomiju, po koj bi si morali sami podijeliti subvencije i odlučiti druge posle, ki su od interesa za Hrvate. Struktura za takovu autonomiju bi bila „kamra“ ili „parlament“ za manjini, ada institucija, u ku bi Hrvati odibrali mandatare. Predsjednik kamre bi onda bio jedini legitimirani zastupnik Gra-

diščanskih Hrvatov. Naša hrvatska društva bi zgubila svaki legitimitet, da govoru za manjino.

Na prvi pogled to dobro gluši. Zač ne bi mi Hrvati demokratski odibrali naše zastupnike? Ali vrag leži u detalju. Ki smi glasovati za naš parlament? Zasad ne postoji spisak svih pripadnikov manjine, a to je i dobro tako. Jer ako stvoru kataster manjine, onda je lako moguće diskriminirati pojedine pripadnike manjin. Zato smo mi Hrvati uspješno bojkotirali brojidbu posebne vrsti 1976. ljeta.

Kako onda riješiti problem? Slovenci kanu svakomu dati glasovati za manjinski parlament, ki ima pravo da glasuje pri izbori za zemaljski tanač. Ali ča to znači? Onda bi SPÖ i ÖVP mobilizirali svoje ljude kod izborov, oni bi pokrenuli profesionalnu kampanju, a hrvatske organizacije ne bi imale nikakovu šansu protiv njih. Svi mandataru u „etnoparlamentu“ bi bili u ruka strankov.

Onda bi bili predsjednik Socijalističkoga prezidija i predsjednik Djelatne zajednice Narodne stranke naši jedini demokratski legitimirani zastupniki. Samo oni bi odlučili, koliko pinez bi Hrvatsko kulturno društvo dostalo za bilo ki projekt i koliko podupiranja bi dostale na primjer Hrvatske novine. Ako imamo takov sistem, onda „Laku noć Gradiščanski Hrvati“.

Ako jednoga dana nadstranačke or-

ganizacije moraju kod strankov prosjačiti za svaki groš podupiranja, onda čedu organizacije morati to djelati, ča stranke kanu. Onda ćemo morati pitati Prezidij i Djelatnu zajednicu, je li smimo ovo ili ono kritizirati u ovom komentaru. Drugačije već neće biti pinez.

Zato ćemo se lipo zahvaliti kod Slovencev, da si trapu naše glave, ali ovo kukavičje jajce, ko se zove „etnokamra“ ili „etnoparlament“, sigurno nećemo pustiti u naše hrvatsko gnjazdo.

VABILO

Zveza koroških partizanov vas tudi letos vabi na **tradicionalno proslavo ob grobu narodnega heroja Matije Verdника-Tomaža**.

Proslava bo v **nedeljo, 31. 1. ob 11. uri na pokopališču v Svečah**, prav na dan 49-letnice njegove smrti.

Vse borce, antifasiste in demokrate vljudno vabimo, da se proslave udeležijo v čim večjem številu.

Proslavi bo posvečen tudi kulturni program s petjem in recitalom, govoril pa bo predsednik Zveze slovenskih organizacij dr. Marjan Sturm.

Amnestija

1. januarja so začela veljati nova določila o davku za kapitalne donose (Kapitalertragssteuer) in s tem ena največjih amnestij v avstrijski zgodovini. Mnogi varčevalci so bili namreč v preteklosti v nasprotju z veljavnimi davčnimi in finančno-kazenskimi zakoni: denar so deponirali na anonimnih kontih, od obresti je banka za finančnega ministra odtegnila le 10 odstotkov, preko tega pa finančnemu uradu niso javljali in plačevali davkov, za kar bi bili po zakonu pravzaprav obvezani.

Kristijan Schellander

Glavna značilnost novega zakona je načelo dokončne obdavčitve. Obresti iz hranilnih vlog in večine vrednostnih papirjev bo država v bodoče obdavčila z 22 odstotki. Banke bodo za finančno ministrstvo ustrezni znesek avtomatično odtegnile od obresti, s čimer bo poravnana večina davčnih obveznosti iz obresti: dohodnina (Einkommenssteuer), premoženjski davek (Vermögenssteuer) in zapuščinski davek (Erbchaftssteuer). Izjema je davek na podaritve (Schenkungssteuer), ki ni zajet in ga je treba plačati posebej. Če vam torej kdo „uradno“ podari hranilno knjižnico ali vrednostne papirje, lahko

davčna obveznost v odvisnosti od višine podarjene vsote in stopnje sorodstva znaša med dvema in 60 odstotki.

Vedeti je treba, da amnestija za davek na hranilne vloge in vrednostne papirje, ki so ga doslej mnogi varčevalci „pozabili“ plačevati, velja samo za obresti, in sicer samo iz zasebnega premoženja, ne pa za premoženje podjetij. Če pa samo hranilno dobroimetje (kapital) prihaja iz neobdavčenih virov (npr. iz „črnega“ dela po službi, ilegalnih kupčij ipd.), amnestija ne velja. Če so bile torej v preteklih letih vaše davčne deklaracije bolj borne, zdaj pa npr. kupujete drago stanovanje ali jadrnico, se ne smete preveč zanašati na amnestijo: ni izključeno, da se ne bo finančni urad želel nekoliko podrobneje pozanimati o virih vašega premoženja.

Anonimnost hranilnih vlog sicer – vsaj za enkrat – ostaja, toda nova določila verjetno pomenijo začetek njenega konca. Če so z 22-odstotnim odtegljajem poravnane praktično vse davčne obveznosti, za večino varčevalcev ni več vzroka za skrivanje hranilnih vlog pred finančnim uradom. Glede na veljavna določila v Evropskem gospodarskem prostoru (EWR) in Evropski skupnosti pa se bo od anonimnosti tako treba prej ali slej posloviti.

Skoraj pozabljeni veliki znanstvenik Jožef Stefan

Slovenija ga je priznala in po njem poimenovala vodilni znanstveni inštitut, na slovenskih bankovcih pa ga poleg Primoža Trubarja, Franceta Prešerna, Jožeta Plečnika ali Jurija Vege ni. Zakaj? Kljub temu, da je edini Slovenec, ki je doslej odkril kak fizični naravni zakon, je komajda usidran v naši zgodovinski, kulturni in narodni zavesti. Poenostavljeno bi se usodo priznavanja in spominjanja Jožefa Stefana mogli razložiti takole: Stefanov rojstni kraj je po razpadu Avstro-Ogrske ostal v Avstriji, tu pa je kot Slovenec moral biti pozabljen. Še posebej na Koroškem! Medtem ko ima v Celovcu vsak mali nemški ali pronemški umetnik ali znanstvenik, pa tudi marsikateri sporni politik(ant), „svojo“ ulico, Stefanove ni zaslediti. Mlada slovenska država se je s Koroško opekla že ob upodobitvi knežjega kamna na začasnih denarnih bonih in si zato zaradi „dobrososedskih odnosov“ podobe Jožefa Stefana na tolarških bankovcih ne more privoščiti. Slovenska družba, tista v Sloveniji in ta na Koroškem, pa je že tako vedno bolj slavila kulturnike in raznorazne politike.

(plemič, dv. svetnik, dr. prof. akademik itd.) Jožef Stefan

Bo škoda in krivica popravljena? Vsaj nekaj znakov zbujajo upanje. Letos je poteklo sto let od smrti Jožefa Stefana. Na ta dan, 7. januarja, se je pred njegovo rojstno hišo ob Žrelski cesti (Ebentalerstrasse) 88 v Celovcu zbrala skupina dijakov slovenske gimnazije in tudi nekaj učiteljev. Priložnostno proslavo je vodil pobudnik te prireditve pisatelj Janko Messner. Seveda se je poznalo, da je bila na hitro pripravljena in da pri tem gimnazijski kulturni mentorji niso kaj dosti sodelovali. Proslavo je v poduk dijakom in udeležencem vodil kar Messner sam. Nova priložnost za gimnazijo bo seveda njena akademija ob koncu šolskega leta.

Slovenska prosvetna zveza je spominu na Jožefa Stefana posvetila tehten prispevek Sandija Sitarja v letošnjem Koroškem koledarju. V njem avtor Stefana umešča med največje Slovence, opisuje njegovo življenjsko pot, mladostno literarno ustvarjanje in njegovo znanstveno delo.

Je le Messner pristojen za velikega Slovenca Stefana?

Za spodbudo branja naj navedem samo nekaj Sitarjevih poudarkov: Jožef Stefan se je leta 1935 rodil kot nezakonski sin Marije Startinik iz Glinj pri Borovljah, dekline na Geigerjevi kmetiji v Šentpetru pri Celov-

cu, in Aleša Stefana iz Škocijana, malega trgovca z moko in kruhom. Zaradi prenašanja težkih vreč je imel Jožef vse življenje povešeno ramo. Na gimnaziji v Celovcu ga je za pesnikovanje navdušil slovnicač Anton Janežič, za fiziko pa znameniti profesor Karel Robida.

Ob študiju na Dunaju je še nadalje pesnikoval in pisal, vendar se je tudi zaradi nerazumevanja tedanjih slovenskih kulturnih krogov posvetil fiziki. S 23 leti je postal doktor fizike, z 28 leti univerzitetni profesor, s 30 leti pa direktor Fizičnega inštituta na Dunaju. V svojem znanstvenem delu se je najprej ukvarjal z optiko, nato z akustiko, potem s takrat aktualno kaloriko in nazadnje tudi z elektriko. Na področju kalorike se je največ posvečal toplotni prevodnosti plinov. To pa je privedlo do največjega uspeha, odkritja edinega temeljnega zakona, ki ga je kdajkoli odkril kak slovenski znanstvenik. Izračunal je, da površinska enota segretega telesa izseva toplotno energijo s četrto potenco absolutne energije. Matematično je ta izračun dokazal njegov učenec Ludwig Boltzmann, zato se to odkritje imenuje tudi Stefan-Boltzmannov zakon.

Stefan je za svoje znanstveno delo prejel številna visoka odlikovanja, bil je član Akademije znanosti in umetnosti na Dunaju, prejel je naslov dvornega svetnika in celo plemiški naslov, ki pa ga v svoji skromnosti ni nikoli uveljavil.

Stefanovo osebno navezanost na svojo družino in koroški slovenski izvor označuje tudi njegovo vračanje na Koroško, kjer je še kot študent opismenjeval svojo mater in izobraževal svojega očeta, po slovenskih krajih pa je zbiral ljudske pesmi ter domača imena rastlin. Žal načrtovane knjige o koroških posebnostih ni nikoli izdal.

Jožef Stefan si zasluži več kot le skromno spominsko ploščo v nemškem jeziku na Žrelski 88. Kot velik znanstvenik in tudi kot literat! Predvsem pa to, da bi bili koroški Slovenci bolj ponosni na svojega velikega rojaka.

Na potezi so torej slovenske kulturne in politične organizacije.

Jože Rovšek

Čistka na beograjski televiziji

V Beogradu se uresničujejo Šešljeve grožnje, da bo treba obračunati z vsemi neposlušnimi novinarji. V teh dneh so na beograjski televiziji odpustili okrog 1300 novinarjev in drugih sodelavcev. Utemeljitev: to je bil nujen ukrep zaradi blokade Srbije, ki je povzročila

ogromne finančne težave. Sindikat novinarjev seveda opozarja na drugačne vzroke. Trdi, da je do čistke prišlo zato, ker so se novinarji uprli stalnemu ponarejanju poročil in načrtnemu manipuliranju z informacijami.

Politični umor v Sarajevu

V odmoru med prekinjenimi ženevskimi pogajanjimi o bodoči ureditvi Bosne in Hercegovine se je v Sarajevu zgodil gnusen zločin. Podpredsednik vlade BiH Hakija Turajlić se je pod zaščito enote Unproforja vračal s sarajevskega letališča v mesto. Na poti je oklepnik ustavila enota srbske vojske. Podpredsednika Turajlića je potegnila iz oklepnika in ga pred očmi vojakov mirovnih sil prerešetal z rafalom. Umor je

povzročil številne proteste politikov in svetovne javnosti, ki se sprašuje, kaj sploh počno vojaki OZN v Sarajevu. Vodja bosanskih Srbov Karadžić je sicer sporočil, da so storilca aretirali, poznavalci političnih razmer pa so bolj prepričani v namerno provokacijo Srbov pred nadaljevanjem ženevskih pogajanj. Bosanska oblast je zahtevala odstop poveljnika mirovnih sil v Sarajevu, francoskega generala Morillona.

Srbska republika tudi v Makedoniji

Prejšnji teden je eksplodirala nacionalna bomba tudi v Makedoniji. Ob novem letu so prebivalci strnjene srbske vasi Kučište sneli makedonsko zastavo in razobesili srbsko ter slike Slobodana Miloševića in ekstremista Arkana. Ob tem so vzklikali: „Tu je Srbija“. Makedonska policija je posredovala, Srbi pa so se začeli združevati in organizirati. Pred

nekaj dnevi so razglasili svojo Srbsko vardarsko republiko. Makedonske oblasti sicer niso reagirale, vendar med prebivalstvom in v tamkajšnjih političnih krogih vlada velika zaskrbljenost. Vsa prizadevanja za mednarodno priznanje Makedonije zaustavi Grčija, Srbija pa ima trajne ozemeljske apetite in Makedonijo smatra za svoje ozemlje.

Je bila priložnostna proslava ob stoletnici šele začetek?

KULTURNI KOTIČEK

Koroški proračun za kulturo 1993

Edvard Miler, režiser Achternbuschove gledališke predstave SUSN je v pogovoru za Slovenski vestnik dejal, da je Koroška kulturno ena izmed najbolj zastalnih dežel v Evropi. Pretirava, bo morda kdo rekel, in četudi so te besede nekoliko trde, pa dobijo večji pomen, če nekoliko pobliže pregledamo proračun za kulturo za leto 1993. Brž namreč opazimo, kaj na Koroškem v kulturi kaj velja.

Na prvi pogled postane jasno, da koroška kulturna politika posveča vso skrb negovanju in ohranjanju zborovskega petja ter ljudskih običajev. V popolnem neravnovesju s tovrstno kulturno tradicijo dežele pa je umetnost kot zvrst kulture, ki ni vredna kake večje finančne podpore. Kako naj se torej razvijajo talenti v literaturi, na področju upodabljanja umetnosti itd.? S svojo subvencijsko politiko v kulturi Koroška tudi s proračunom za leto 1993 dokazuje, da vsem zvrstem in celotni mavrici kulture ne omogoča enakopraven in enakomeren razvoj.

Proračun za kulturo za leto 1993 znaša 322,9 milij. šil. Več kot polovica (167 milij. šil.) je namenjena za glasbeno izobraževanje (Musikschulwerk, konservatorij). Koroška je pač dežela zborov in pesmi, ne pa gledališč in literature. Plesi, literarni natečaji, usposabljanje na področju upodabljanja umetnosti v

proračunu niso upoštevani, dežela teh zvrsti ne podpira in razvija. Kdor bo odkril svoj talent na teh področjih, bo moral seči v svoj žep. Drug velik del denarja porabi celovško mestno gledališče (82,8 milij. šil.). Toda za svobodne, male in alternativne teatre, ki jih je na srečo vse več, je predvideno le pičlih 2,4 milij. šil.

In s tem je prek tri četrtine že porabljenega. Kar ostane, je razdeljeno med muzeje, galerije, za razvoj umetnosti, jezika idr. Medtem ko je umetnost deželi vredna le borih 1,5 milijona, pa je zanimivo, da je posebni postavki „Brauchtums- und Heimatpflege“ dodeljenih kar 17,7 milij. šil. Intenzivna nega domovinskih emocij v koroški kulturi torej.

Subvencije za kulturo koroških Slovencev niso omenjene, kar samo po sebi še ni nič slabega. V zadnjih letih te subvencije niso presegle neznatne vsote 400.000 šil. Povsem normalno bi bilo, da bi manjšina lahko črpala iz vseh posameznih postavk, ker v glavnem tudi pokriva vse kulturne zvrsti, ki so v proračunu finančno opredeljene. Slovenska kulturna društva in kulturne skupine bodo ravnale dokaj pametno, če bodo svoje programe opredelile in ovrednotile s projekti in za subvencije od dežele zaprosile iz tistih virov proračuna, ki so za subvencioniranje raznih kulturnih dejavnosti tudi namenjeni.

Janko Malle

Obiskali so svoje korenine

V času od četrta do nedelje prejšnji teden je po gostovanju v Sloveniji tudi Koroško obiskala skupina slovenske mladine iz Buenos Airesa. Program bivanja jim je pripravila Krščanska kulturna zveza, mladi argentinski Slovenci pa so obiskali slovensko gimnazij v Celovcu, Modestov dom, Gospo sveto in Krnski grad, Mladinski center na Rebrci in Dom prosvete v Tinjah, nastopili v Višji šoli za gospodarske poklice v Šentpetru ter v prepolni dvorani v Šentprijmožu (slika). Navdušili so

predvsem z argentinskimi plesi, slovenske plesne pa so predstavili v kompoziciji štirih letnih časov.

Bivanje in gostovanje slovenske mladine iz Argentine so podprle številne organizacije koroških Slovencev, firme, katoliške ustanove in posamezniki. Njihov pevski zbor je sodeloval tudi pri mašah v Globasnici in Železni Kapli, mladi iz Škocijana pa so jim zaigrali igro Do tiste stezice, tam je moje. Ob vrnitvi v domovino naj jim bo srečno!

Na Slovenskem plesu je bilo lepo

Lani je tradicionalni slovenski ples odpadel zaradi vojne v bivši Jugoslaviji, letos je ta tragedija žal postala vsakdanjik. Slovenska prosvetna zveza je povabila New Times Big Band iz Šmihela in mladi muzikantje so se odlično odrezali, še posebej, ker je bil to njihov prvi veliki nastop. Njihov vodja Hannes Koschutnig pa je žal „preživel“ ta ples v bolnišnici z zlomljeno nogo... Želimu mu čimprejšnjega okrevanja!

Ansambel Rubin je „užgal“ domače in poskočne viže in uspelo mu je vnesti življenja v splošno nekoliko mrtvo vzdušje. Za pristaše moderne pop glasbe je bil Agropop iz Ljubljane prava poslastica – ne samo odlična glasba, tudi humoristični, satirični vložki in besedila so zabavali plesalce.

Tokratni Slovenski ples gotovo ni eden najuspešnejših v svoji zgodovini – splošno so obiskovalci „kapljali“ bolj poredko, potem pa se je le odprlo in med 9. in 10. uro je bila dvorana polna in uspeh vendarle zagotovljen. Razveseljivo pa je, da je bilo precej mladine – nekateri s starši, drugi brez.

Šmihelčani so imeli tudi svojo točilno mizo, kjer so prodajali pijačo. Tam je bila kar gneča, saj si lahko tudi malo poklepetal z znanci. V dvorani je bilo to ob glasbi malo teže...

Poleg predsednika SPZ dr. Gustava Brunnika in predsednika ZSO dr. Marjana Sturma je bilo na plesu še nekaj ljudi s kulturne in politične scene: minister za Slovence po svetu dr. Janko Prunk iz Ljubljane, podpredsednik NSKS Karel Smolle, deželni poslanec mag. Peter Kaiser, predsednik Delovne skupnosti narodnosti v SPÖ Tomaž Ogris, inšpektor za dvojezično šolstvo dr. Anton Feinig in Ivo Bizjak, „novi mož“ slovenskih krščanskih demokratov.

Slovenski ples je vendarle še vedno to, kar je bil: družabna prireditev, namenjena zabavi in sprostitvi.

S.W. Poskočne viže je igral ansambel Rubin

Na zdravje!

Tudi funkcionarjem je bilo prijetno

S.W. Poskočne viže je igral ansambel Rubin

„Nedelja“ z novim obrazom

Kolegi pri slovenskem časopisu za verska vprašanja „Nedelja“ so z začetkom novega leta predstavili tudi nov lay-out. Ravnatelj dušnopastirskega urada dr. Jože Marketz je povedal, da se vedno prizadevajo za privlačnost in odprtost, imajo pa od vseh slovenskih tednikov na Koroškem največjo naklado. Na vsak način je slovenski verski časopis pomemben faktor slovensko-koroškega pluralizma.

Nedelja bo objavljala odslej tudi slike v barvah. Nova oblika časopisa je stala mnogo truda, strokovno pa je uredništvu precej svetloval glavni urednik Kirchenzeitung dr. Michael Mayer.

Časopisu in kolegom želimo veliko uspeha!

S.W.

Končno dvojezični vrtec v Pliberku

Slovenci v Pliberku in okolici so pravzaprav zahtevali dvojezični vrtec že, odkar ta ustanova obstaja. Letos se je odprlo: vrtec je začel delovati, starši lahko pripeljejo svoj drobiž pod okrilje vzgojiteljice Olge Kušej, kjer se lahko igrajo, pojejo in pogovarjajo pol dneva v obeh deželnih jezikih. Zaenkrat je vrtec odprt samo poldnevno, če pa bo potreba, bodo varstvo razširili na vsak dan.

Vrtec obiskuje 24 otrok, ki bodo dobili tu poleg običajne vzgoje tudi neprecenljive podlage za kasnejše dvojezične šolanje, brez pritiska in ocen. Prostori so deloma celo lepši od onih v enojezičnem, ki je bil sicer zelo mogočno načrtovan, ne more pa sprejeti več kot dve

skupini – pa ne, da so se bali, da bi bilo potem celo dovolj prostora tudi za dvojezično skupino? Zanj so zdaj preuredili prostore v glavni šoli, kjer sta dva večja prostora in vse potrebne pritiskline.

Kot je povedal Jurij Mandl, se je začelo v občini rahljati po zadnjih občinskih volitvah, ko ni bilo več takega odpora med občinskimi možmi kot nekoč. Še pred nekaj leti so dvojezični vrtec vehementno odklanjali z županom Grilcem vred, ko so starši demonstrativno prišli na občinsko sejo. Mandl pripisuje zdajšnji odnos občine do vrtača dejstvu, da je posebno v vrstah ÖVP precej mlajših ljudi, ki niso tako ekstremni.

S.W.

ABECEČEDKE

Lutkovnega studia varstva ABCČ

in
Slovenska prosvetna zveza

vabijo na predstavo

JUVITAJA

(Avtorice: Mira Voglar in ABECEČEDKE)

Mentorica: Vaska Trobec

Juvitaja bo postala odrasla čarovnica. Na svoj veliki dan bo sprejeta v veliki čarovniški zbor. Vendar bi raje ostala otročaj...

V četrtek, 21. 1. 1993 ob 16. uri
v Mladinskem domu (Mikschallee 4)

Jezik je duša,

Janko Messner

je „duh-ja“. Novinar, ki ne bere lepih slovenskih knjig, naj ne piše, da ne bo grešil zoper duha slovenščine, dajal potuho bralkam in bralcem ter tako siromašil in pačil njihov govor. Naj povem kar koj: narodna zavest ni več in ni manj kakor kulturna zavest, ta pa ima en sam temelj – jezikovno zavest.

A glej, ko sem se o praznikih kobalal po jezikovni žagovini naših tednikov, me je stresal mraz, pa ne zaradi minus šestnajstih stopinj... Torej huknimo v premrele prste pa zabeležimo:

V božičnem SV se na 3. strani pod občudovanja vrednim pametnim pogledom kor. slov. politika razkazuje tale manj občudovanja vredna cvetka: „Pred dvema letoma smo naredili javnomnenjsko raziskavo in ugotovili...“ Raziskavo narediti? Brrr... Še sveta Bog ni naredil, ampak ga je ustvaril, narediš lahko, kaj jaz vem – bicikel, stroj, ograjo, igračo, konec, raziskavo pa raje pri pokoju pustimo! Sploh pa takšno rogovlasto „javnomenjsko“! Da, še čevlje bi tak politik hitreje naredil kakor javnomnenjsko raziskavo, saj zanje vsaj to ve, da potrebuje usnje, a vprašam ga, iz česa bo sklamljal (niž. pog.) takšnole raziskavo? Mož ne ve (več), da je slovenščina jezik glagolov: namesto raziskavo narediti – r a z i s k a t i! Pa ta njegova nečedna nova pridevniška tvorba „javnomenjsko“. Saj za kako cipo (vlačugo) tudi ne bi rekel, da je javnohišna dekle. In kaj je v njegovem primeru sploh javnost? V naših vaseh so to še zmeraj ljudje. In tako se počasi bližamo rešitvi: smo se pozanimali za javno mnenje ali pasmo popraševali ljudi in ugotovili...

Morebiti ga je na led speljala zloženka „javnopraven“ (öffentlichrechtlich), ki je tudi tam v neposredni bližini, a je čisto v redu (javnopravne oblike zastopstva). Da je zapisal mnenjska raziskava, mnenjska anketa, bi se človek ne obregnil obenj, čeprav se lepše sliši anketa o mnenju. Naj pri tej priložnosti povem (ne njemu, ki to gotovo ve), da mnenja ne smejo biti deljena (dividirana), ampak samo različna, takšna pač, ki se ne skladajo.

Dalje: „idejnopolična diferenciacija med manjšino“: med (posameznimi) ljudmi, da, ali (vsaj jaz) manjšino občutim zmeraj kot zaokrožen skupek ljudi, zato se mi boljše zdi: v manjšini, pa razlike med manjšino in večino...

Pa še kot in kakor: pisec članka ima oba v istem loncu, domači „kakor“ („ko“) mu je že davno padel pod pisalno mizo v koš: Kot kmetje, delavci in nameščenci imamo enake življenjske interese kot pripadniki večine, namesto kakor pripadniki večine! Naj mu dotajčam: Als Bauern...wie die Angehörigen der Mehrheit. To si bo pa res moral zapomniti v tem novem letu.

Slovenski vestnik čestita!

Gospo Sonji Morič iz Čahorč za rojstni dan;
gospo Neži Olip – Vrtnikovi iz Sel za 78. rojstni dan;
gospodu Pavlu Marku – Gregejevemu s Kota za 70. rojstni dan;
gospodu Marjanu Jerneju iz Šentvida v Podjuni za rojstni dan;
gospo Mariji Kowatsch z Metlove za osebni praznik;
gospo Nevenki Sommerger iz Kamna za osebni praznik;
gospo Mariji Scheinig iz Spodnjega Doba pri Ločah za 88. rojstni dan;
gospodu Hanziju Elbe iz Globasnice za rojstni dan;
gospo Mariji Kastrun iz Železne Kaple za rojstni dan;
gospo Mariji Verhnjak iz Dvora pri Smihelu za 65. rojstni dan;
gospo Veroniki Raunikar iz Stare vasi pri Šentlipšu za rojstni dan in god;
gospo Nežki Opetnik iz Doba pri Pliberku za 65. rojstni dan;

gospo Mici Martinjak iz Gorinčič za osebni praznik;
gospo Tončki Reichman iz Zeluč za osebni praznik;
gospo Neži Šprahovic iz Lukovice za dvojni praznik;
za osebne praznike članom društva upokojencev Pliberk: Zori Krištof v Šmihelu, Mariji Kraut na Bistrici, Erhardu Stucku z Blata, Albertu Smrečniku v Globasnici, Mariji Kuežnik v Dobu in Pavlu Sadjaku iz Rinkol.

gospodu Hanziju Metschini iz Podravelj za rojstni dan in god;
Sonji Hribar-Marko in Gabrielu Hribar iz Kort se je rodila hčerka Lena. Srečnima staršema vsi domači iskreno čestitajo, mladi Leni pa želijo vse najboljše na življenjski poti. Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo SV.

70-letnik

Pred kratkim je Jožko Urh praznoval svojo 70-letnico. Zveza koruških partizanov nekdanjemu prednemu in borbenemu partizanskemu komandirju prav iskreno čestita in mu želi še mnogo zdravja in aktivnega sodelovanja.

Razstavlja Anton Dolenc

Predpraznično vzdušje v Slovenj Gradcu lahko označimo kot razkošje barv. Pri tem seveda nimam v mislih trgovskega in dodatnega električnega blišča, pač pa, da so prav v tem času vse štiri „uradne“ galerije pripravile nove razstave. Največja in najstarejša mestna galerija je zbrala kiparska dela Radeta Nikoliča (1937 – 1988), ki je v tem mestu preživel vse svoje, žal prekratko ustvarjalno obdobje in tu poleg množice drugih tudi v svoji spomin izobilnoval odlične javne spomenike pisatelju Ksaverju Mešku, izumitelju Nikoli Teslu in učitelju Franju Vrunču. V galeriji Mladinske knjige so na ogled likovna dela celjskega umetnika in svetovnega potnika Jureta Cekute, zasebni galerist Niko R. Kolar pa v svojem delu mestne graščine tokrat gosti uglednega Janeza Boljko z nadvse privlačnim izborom novjših bronastih kipov, oljnih slik in grafik.

Vsa ta razkošna likovna podoba se je najprej razprla v galeriji dr. Staneta Strnada slovenjegraške bolnišnice z deli profesorja na medicinski fakulteti v Ljubljani in predsednika Slovenskega zdravniškega društva dr. Antona Dolenca, ki se je tudi kot slikar tako uveljavil, da nastopa kot član Društva slovenskih likovnih umetnikov. Tako kot brat Janko, enako uveljavljen slikar in kipar, torej tudi Anton Dolenc ni poklicni likovni umentik, obema pa je bila umetnostna ustvarjalnost tako rekoč položena v zibelko v znani savinjski rezbarski družini iz Rečice.

Tokratna slovenjegraška razstava 16 oljnih platen A. Dolenca je nekakšna retrospektiva v malem, saj omogoča vpogled v njegovo slikarsko delo nekako zadnjih dvajsetih let. Umetnik slika predvsem ljudi, vendar tako, da pri tem močno predimenzionira njihovo telo, kar velja še zlasti za roke, neskončno razpotegnjene bodisi v krču žalosti bodisi v razsežnosti upanja. Človekova glava, nesorazmerno majhna, postavljena visoko nekam na nebo slike, je tu predvsem zaradi celote in samo zato, da potrjuje presenetljiv izraz rok. Nasploh je za večino raz-

stavljenih slik značilna piramidasta zgradba, ki ponazarja beg iz največkrat žalostne življenjske resničnosti v morda lepše nebo. Takšne so zlasti Berač (1989), Harmonikar (1985), Kitarist (1989), Sama (1976) in nadvse tragičen Oče z mrtvim otrokom (1976), kjer z njim pretresljivo žalujeta še goli drevesi v ozadju slike. Sicer pa so za vse podobe dokaj bistvene ekspresionistične prvine, ki jih izredno stopnjuje Slepec (1990) kot tukaj najmlajše razstavljeno Dolencovo delo.

Pogosto ugotavljamo, da je med zdravniki veliko pisateljev, glasbenikov in likovnih umetnikov, ki s takšno ustvarjalnostjo zmanjšujejo osebne stiske, često tako značilne za zdravniški poklic. Vendar se prof. A. Dolenc od njih razlikuje prav po tem, da ga poklic močno zaznamuje tudi v njegovem slikarstvu. Pri tem je očitno še najbolj podoben Jožetu Tisnikarju, ki je v stranskih prostorih slovenjegraške bolnišnice dolga leta slikal velikokrat še bolj žalostne prizore. Delno pa se podobnost kaže še v njuni izbiri barv, saj imajo tudi Dolencove slike močne in hladne zeleno-modre poudarke.

Franček Lasbaher

Iz ženskega vidika

Žrtve za „narod“

piše Štefka Vavti

Ob koncu leta ponavadi razmišljamo o preteklem letu, kaj je bilo dobrega in kaj slabega, v novo leto pa stopimo s trdnimi sklepi za prihodnje leto: Letos bo vse drugače, to in ono bomo storile (še) bolje ipd.

Ob začetku novega leta vam bom v premislek vprašanje zastavila še jaz: Kaj vam pomeni biti Slovenka? Prepričana sem, da bom na to vprašanje dobila povsem različne odgovore: Eden se bo morda glasil takole: „Nič posebnega, jezikovna pripadnost zame ni bistvena, saj živim in delam kot vsaka druga ženska v tem prostoru.“ Nekateri izmed bralk pa bodo ogorčene ugovarjale: „Biti Slovenka je pomembno, narodnostna pripadnost se vleče kot rdeča nit skozi celo življenje in vpliva na izbiro poklica, partnerja in kroga prijateljev, na vzgojo otrok ipd.“ Med obema odgovoroma pa bo veliko odtenkov, ki se bolj ali manj približajo tej ali oni skrajnosti.

Dejstvo je, da se nekatere Slovenke (podzavestno?) odločajo tudi na osnovi kriterija: Kako bom najbolje „služila“ narodu? Priznavanje k slovenski narodni skupnosti in angažiranost zanjo terjata torej žrtve. Radi pa zanemarjamo dejstvo, da jih od ene zahtevata več, od druge pa manj – odvisno od okoliščin, v katerih ženska živi.

V Celovcu mora ženska (oz. družina), ki želi otroka dati v dvojezični otroški vrtec, plačevati precej višji mesečni prispevek kot recimo tista, ki ima otroka v enojezičnem vrtcu. Celovčanke imamo sicer na izbiro dva dvojezična vrtca, vendar moramo imeti izredno srečo, da je kateri od teh vrtcev v bližini stanovanja. Nekatere slovenske matere (oz. očetje) morajo pa prav tako daleč hoditi ponj. Podobne primere boste zagotovo poznale tudi same iz vašega vsakdanjika!

Je torej biti Slovenka tesno povezano z žrtvovanjem? In zakaj smo se pripravljene „žrtvovati“ za narod? Kaj nam za to daje „narod“ (oz. njegovi predstavniki)? Podpora in zavetje daje le nekaterim privilegiranim. Tudi hvala in slava gre največkrat le Slovincem, ne pa Slovenkam! Nam pa ostanejo melanholične slovenske pesmi, ki nas žibljejo v spanje, in morda še upanje, da bodo naše hčerke in sinovi ostali zvesti svojim koreninam, ker smo se za to žrtvovali.

Datum	Kraj	PRIREĐITVE	Priraditelj
Petek, 15. 1. 20.00	Pri Joklnu Badgasse 7 v Celovcu	Ponovno odprtje dvojezične kulturne taberne; pozdravne besede dež. gl. Ch. Zernatto, dr. P. Ambrozy, L. Guggenberger; igra Trio Drava	Gostilna „Pri Joklnu“
Petek, 15. 1. 19.30	Felsentheater v Celovcu	SUSN – gostovanje Mladinskega gledališča iz Ljubljane	Mestno gledališče in SPZ
Sobota, 16. 1. 20.00	v kulturnem domu na Radišah	17. Radiški ples; igra ans. „Gašperji“ iz Slovenije	SPD „Radiše“
Sobota, 16. 1. 20.00	pri Šoštarju v Globasnici	Podjanski ples; igrajo: Bratje iz Oplotnice – polnočni vložek	
Sobota, 16. 1. od 8.45 do 16.00	v Domu v Tinjah	Seminar: Evropska skupnost in kmetijstvo; pred. : dr. Ernst Gröblacher in dipl. inž. Theodor Quendler;	PUAK in KIS
Sobota, 16. 1. od 14.30 do 18.30	v Domu v Tinjah	Razpad Jugoslavije iz vidika verskih skupnosti; Klub predavajo nadškof dr. F. Perko iz Beograda, pravoslavni škof Irenej Bulatović, Iman Omer Bašić; prispevek 100 šil.	Klub „Tre popoli“
Nedelja, 17. 1. 14.00	v gostilni Podobnik v Beli	Mladinski koncert sodelujejo: Mladi harmonikarji, Woschitzovi puabi, Original Murtal Trio	Alpski klub „Obir“
Ponedeljek, 25. 1. 20.00	v Hiši umetnikov v Celovcu	Predavanje (v nemščini): univ. prof. dr. Rudolf Neuhäuser: Meyerhold in ruski avantgardni teater	UNIKUM
Sobota, 23. 1. 19.30	pri Miklavžu v Bilčovsu	Predavanje z diapozitivi o mirovnem pohodu Dunaj – Sarajevo – „Preživeti v Sarajevu“ Predava: Andreas Pamperl	SPD „Bilka“

RAZSTAVE

CELOVEC

- **Deželna galerija** – Markus Pernhart (do 31. 1.), Wolfgang Reichmann, Instalacija
- **Deželni muzej** – Markus Pernhart, risbe – gradovi
- **Galerija Freund** – Razstava keramike Nežike Novak
- **Golovica/Wölfnitz** – knjižnica – doživeta arhitektura Zilje, Roža in Podjune
- **Kavarna v Hiši umetnikov** – Luisa Celentano (do 30. 1.)

SEMISLAVČE

- **Galerija Rožek** – Guerino, Aggregate 1 in Aggregate 2, slike k arhitekturi polja, Temperirani prostor (do 16. 1.)

DUNAJ

- **Galerija KSŠŠ**, Mondscheingasse 11, 7. okraj, Andrej Krištof, psevdonom Frlin 92, med 14. in 17. uro

TINJE

- razstave del Franza Wiegeleja
sredo, 20. 1. ob 19.30 odprtje razstave Kristijana Sadnikarja, olje, pejzaži

PLIBERK

- **Galerija Falke & Kuhn**, Libuče – Januš, Meyer, Reis, Strohmeier, Vouk – Mali format (do 30. 1.)

VRBA

- **Casineum** – vernisaža Manfreda Brandstätterja 14. 1. ob 19.30

Kmet in življenski prostor!

Obdelava tal zagotavlja življenski prostor. Precej generacij kmečkega prebivalstva je bilo potrebno, da so iz prana-rave ustvarile raznolike pokrajine. Da jih bomo še v prihodnosti ohranili, je treba zagotoviti obdelavo tal. Le kmečka obdelava zagotavlja zdravo okolje. Kmeta pa bo treba za te storitve poplačati.

Narodna kultura je tesno povezana z agrokulturo. Kmetje so obdelali tla in s tem zagotovili hrano tudi drugim. Učenci, pesniki so šele nato razbremenjeni skrbi za hrano lahko uresničili svoje predstave. Agrokultura je mati vseh kultur. Naloga kmečkega človeka je obdelava tal. Tesno je povezan s pokrajino, ki jo sam oblikuje. Pokrajina je domovina, v pokrajini stoji drevo, je travnik, je grič, kjer smo se kot otroci sankali. Pokrajina je tesno povezana z zgodovino. Znamenite točke pokrajine so povezane z njenimi pestrimi slikami. Domovina je pokrajina v nas in znamenitih točk v okolici.

gonjili (gnoj, gnojevka, gnojnica, kompost);

● najmanj dve gnojilni enoti pri uporabi dušika;

● število živinskih gnojilnih enot: ne več kot 3,5 na hektar obdelovalne zemlje (v Evropski skupnosti nameravajo živinske gnojilne enote znižati na 2 na hektar);

● gnoj in gnojevka: uporaba le v predpisanih časovnih obdobjih (prepoved od 1 dec. do začetek aprila);

● delna prepoved uporabe zaščitnih sredstev za rastline (sredstva, ki imajo v sestavi atracin, so že prepovedana).

Najbolj pa bo sodobno kmetovanje ovirala uredba o višini nitrata v talni vodi. Po prvem juliju 93 v litru vode ne sme biti več ko 30 mg nitrata. Leta 99 se bo ta količina znižala na 18 mg. Po mnenju strokovnjakov bo to slovo od zdajšnje obdelave tal. Da bo morda biološko kmetovanje rešitev za kmetijstvo, je iluzija. Zato sta Kmečka izobraževalna skupnost in Strojni krožek Podjuna spro-

Kmečke pridelke je treba tudi tržiti

Kakšen pomen ima kmetijstvo v današnjem času? Ima vlogo, kakršno je imelo nekaj? Pomen kmetijstva kot delodajalca postaja vse slabši. Le 5 odstotkov prebivalstva je še kmečkega. Obdelovalne površine so ostale enake. Odhod delovne sile je pogojen z uporabo obdelovalnih strojev. Odločitev, kako obdelati tla, katero semenje seje, kako razporedi delo, s katerimi gnojili gnoji, katera zaščitna sredstva uporabi, je kmetova. Tudi gojitev živali je njegova odločitev. To pa niso edine naloge kmetijstva. Spoprijazniti se bomo morali s tem, da kmetijstvo ni samo kmetovanje. Kmet zagotavlja življenski prostor. Kmetije na vaseh so tudi delovna mesta. S tem na vase obdržimo ljudi. Vas naj ne bi imela le bivanjski značaj. Odmiranje kmetij je tudi odmiranje vasi. Obdelava tal omogoča pridelek, hkrati pa tudi oblikuje pokrajino.

Uskladiti ekonomijo in ekologijo pa je le težko. Vzrok, da pokrajina postaja vse bolj prazna, je v tem, da so kmetje prisiljeni pridelovati vedno več. In prav to bo treba razčistiti. Družba zahteva zdravo okolje, lepo pokrajino, vprašanje pa je, ali je za to pripravljena tudi kaj prispevati. Kmetje ne želijo biti podpiranci, marveč zahtevajo poplačilo za storitve pri ohranjanju pokrajine.

V prihodnje bo uredba o varstvenih območjih talne pitve precej omejila obdelavo tal in živinorejo. Za kmeta je pomembno, da te omejitve pozna.

Predvidene so sledeče omejitve:

- omejena bo uporaba dušika, maks. 175 kg/ha za njive in 210 kg/ha za travnike; to velja za čisti dušik z naravnimi

žila razpravo o sodobnem kmetovanju. Kmet in kmetica – tla – življenski prostor, to so poudarki projekta v Podjuni. Z vrsto predavanj in ob koncu januarja z dvodnevним seminarjem za pravilno obdelavo tal nameravata kmete usposobiti za nov način kmetovanja. Pri tem so najvažnejši faktor zdrava tla.

Poseben blok za biološko kmetovanje bo morda koga prepričal, da bo svojo kmetijo preusmeril. Za kmeta pa je tudi pomembno, da svoje pridelke zna dobro prodati. Poznavanje svojih pridelkov, pravilna označba, izračun cene in dobro trženje zagotavljajo ustrezen zaslužek. Humozna tla so osnovni pogoj za povprečne ali celo dobre uspehe. Preiskava gnojilnih snovi v tleh nam bo pomagala varčevati pri uporabi umetnih gnojil. Pravilno gnojenje z naravnimi gnojili in zmerno dopolnilno gnojenje z umetnimi gnojili omogoča tudi varčevanje. Potrošnja večje količine umetnih gnojil ne pomeni tudi več pridelka, temveč zmanjšanje zaslužka. Posluževanje storitev strojnega krožka je tudi pomemben faktor pri varčevanju. Znižanje izdatkov za stroje – zdaj preko 30 odstotkov letnih izdatkov – je v rokah kmeta.

Čas jamranja je torej preteklost. V uvodnih stavkih ste razbrali, kako pokrajina nujno potrebuje kmeta. Obdelava tal je šele privedla do razcveta kulture. Kmetje smo pripravljene prispevati svoj delež, vendar za podpore ne bomo prosjali, naša zahteva je le, da se storitve pri ohranjanju življenskega prostora, pokrajine ustrezno poplačajo.

Marko Trampusch, mojster kmetijstva

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 14. 1. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 15. 1. Zvočno pismo

Sobota, 16. 1. Od pesmi do pesmi – od srca do srca.

Nedelja, 17. 1.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem, duhovna misel (p. Ivan Olip)

18.10–18.30 Dogodki in odmevi.

Ponedeljek, 18. 1. Perspektive kmetovanja

Torek, 19. 1. Partnerski magazin.

Sedaj bo spet laže. Če boš hotel srečati prijatelja, boš pogledal v Badgasse k novemu Joklnu, pa ga boš našel ali pa vsaj zvedel, kje je. Tudi z novicami bomo na tekočem, poleg tega pa te tam ne bo nihče gledal postrani, če boš govoril po slovensko! Tako nekako mi je pred nedavnim dejal znanec, ki je bil nekoč reden gost pri prvem Joklnu na vogalu Paulitscheve in Ceste 10. oktobra.

Po zaprtju prejšnjega Joklna, kjer sedaj Zveza zadrug gradi novo poslovno stavbo, so se družabniki Mirko Picej, dr. Sepl Brugger in Rosina Fashing odločili poiskati novo lokacijo. Stavba je morala biti stara in vsaj malo v stilu znanejšega Joklna. Temu je ustrezala nekdanja konjska mesarija v Badgasse ob vzhodnem delu Starega trga. Uspeli so jo najeti in se lotili prenove. Koliko dela je bilo vložena, vedo le družabniki in nekateri sodelavci, ki so jim zvesto pomagali. Prostorji mesarije so bili v zelo slabem stanju in prenovitvenih del je bilo več kot so pričakovali, pa tudi stroškov. Sedaj že nekaj dni gostje pridno zahajajo tja, nekateri tudi iz firbca, a največ jih je nekdanjih Joklnovih.

Jokl spet privablja obiskovalce

V petek, 15. januarja ob 20. uri bo svečano odprtje. Takrat se bo zbrala tudi politična smetana. Ob tem bodo spregovorili deželni glavar Zernatto, deželni kulturni referent Ambrozy, celovski župan

Guggenberger ter Brugger, Gayer, Wedenig in Sturm, za veselo razpoloženje pa bo igral Trio Drava.

Monika Zeichen-Wieser, predsednica Kulturnega društva Pri Joklnu, pravi, da bodo v prenovljenih prostorih kaj kmalu spet kulturne prireditve, ki smo jih v Celovcu v času Joklnevega molka že prav pogrešali. Zgornji prostori taberne sicer še niso urejeni, ko pa bodo, bo galerija poleg za razstave namenjena tudi za razne prireditve in bo lahko sprejela do sto obiskovalcev. Izbira kulturnega repertoarja bo podobna kot doslej. Manjši ansambli izvirne in inovativne glasbe, literarna branja, kabaret, alternativna scena iz različnih dežel in smeri, razstave in pa seveda redna ponudba lutkovnih in siceršnjih predstav za otroke bodo stalnica programa. Za kulturni menedžment bo skrbela Veronika Kuschej, ki ima velike načrte.

Obe, Monika in Veronika, pa si ob tem želita tudi tesnega sodelovanja z osrednjima kul-

Predsednica Monika Zeichen-Wieser

turnima organizacijama, predvsem pa njune moralne in materialne podpore. Da vsaj ne bi ostalo le pri izraženem zadovoljstvu in lepih besedah.

Kulinariko, pijačo in strežbo bralcem ne bomo predstavljali. Vljudno ste vabljeni, da se o solidnosti gostinskih uslug prepričate sami!

J.R.

Doživeto o planinah

Na Štefanovo je domače društvo „Jepa-Baško jezero“ skupaj s Slovenskim planinskim društvom Celovec organiziralo dia-predavanje pri Pušniku v Ločah. Naš velik prijatelj, znan slovenski alpinist in direktor Triglavskega narodnega parka Janez Bizjak nas je popeljal v prečudoviti planinski svet slovenskih gora ter z nami poletel na daljni sever v skrivnostni kraj „zadnjega upanja“, na Alasko – v smrtonosno ledeno gorsko cesarstvo Mount McKinleya.

Predavatelj nas je s svojo pristrčno domačnostjo popeljal po območju Julijcev, po poteh pravljicega zlatoroga in iz njegovih preprostih besed je bilo čutiti utrip srca, ki je nerazdružljivo povezano s skalnatimi vrhovi, z gorskimi živalstvom, z nepopisnim čarom planinskega cvetja in zelenja. Prvi del je bil tako en sam slavošpev prelepi naši slovenski zemlji.

Povsem drugačen veter je zavel, ko smo Janezu sledili tja daleč na visoki sever – na Alasko. Ta polotok je v drugi polovici 19. stol. carska Rusija za 7,2 milijona dolarjev prodala ZDA. Odtod naselbine z značilnimi sibirskimi hišicami in prebivalci, ki še danes občujejo izključno v ruščini; ostali del pa so Eskimi ter Indijanci. Skoraj neverjetno je slišati, da celo na tem skrajnem koncu sveta živijo rojaki Slovenci, ki so se dobro prilagodili razmeram in se tam tudi uveljavili. Pa kaj bi bili Slovenci brez poskočnih viž? Za to poskrbi rojak s harmoniko ob vsaki priliki, poleg tega pa rajža iz kraja v kraj, striže, brije in zganja še bogve kakšne šale.

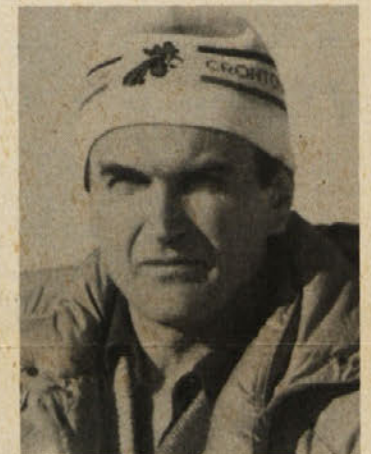
Posnetki glavnega mesta Anchorageja bi lahko izvirali iz poljubnega evropskega mesta, a že okoliško območje prehaja vse bolj v samotnejše naselbine s skromnimi, lesenimi stavbami, ki so ali gostilne, prodajalne raznoraznih spominkov, rokodelske delavnice s stanovanjskimi prostori. Glavne prometne zveze sestavljajo nekako 2.500 km dolga magistrala, okoli 1.000 km dolga železniška proga ter sorazmerno pogosta letališča, ki povezujejo ljudi v teh neobljudenih, velikanskih daljavah. Letalo pripelje tudi alpinistične odprave na visoko planoto, to pristajališče pa je uporabno le nekaj mesecev. Pristojne oblasti že pred pole-

tom vsakogar opozorijo na nevarnost, ki je povezana z ekspedicijo, pregledajo opremo, če ustreza danim razmeram. Poleg čim bolj toplih oblačil so nujno potrebne še primerne sani ter šotor – vse pa z minimalno težo.

Ko zapustiš izhodno mesto, si povsem prepuščen sam sebi v večnem snegu in ledu, ob mrazu od –30 do –40 stopinj in tudi več, kadar zapiha prav smrtonosni veter. V takih okoliščinah sneti rokavico pomeni, da pri priči zmrznejo prsti ali vsak drug nevarovani del telesa. Janez nam je vedel povedati, kako je v takih okoliščinah dva udeleženca neke japonske odprave v trenutku vzela ledena smrt.

Hrana, pijača, vse je led, in le s plinskimi ali bolje z bencinskim kuhalnikom odtališ majhen grizljaj ali nekaj kapljic tekočine. Toda jed skorajda ne tekne, ješ le za skrajno silo, tem bolj pa človeka muči želja, in to ob takem pomanjkanju vsakršne pijače.

Nekako en teden je bil Janez s prijateljem v gori, visoki skoraj 6.200 m. Kakšen je občutek

Janez Bizjak

ob takem podvigu? Je neke vrste opojnost, strast, užitek, skratka nepopisno zadoščenje – premagal si naravo; tako skuša Janez prikazati svoja čustva. Iz njegovega zamišljenega pogleda pa bi lahko razbral vprašanje: kdo bo zmagal tam v drugo? Še nam je pripovedoval zanimive reči o dnevu brez konca, o večni noči, o bogastvu Alaske, o čistem okolju, o človeku, ki ti na mah zna pokazati na zemljevidu tvojo domovino – vse to pa le zaokroža podoba človeka, ki hodi po Zemlji z odprtimi očmi, srce pa mu venomer sili nazaj v planinski (gorski) raj.

F.Č.

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Urednika/Redakteure: Jože Rovšek, Sonja Wakounig.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Slovenijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za upokojence 280 šil.); za Slovenijo 1500 SIT.

Slovenska športna zveza vabi v zimskih počitnicah na

Smučarski tečaj v Aprici

V zimskošportnem centru v severni Italiji (Lombardija).

Trajal bo od nedelje, 14., do sobote, 20. februarja 1993.

Udeleženci bodo bivali v hotelu Ginepro, v neposredni bližini vlečnic in vzpenjač. Rezerviranih je 40 mest.

Odhod iz Celovca bo 14. 2. ob 8. uri izpred Zvezne gimnazije za Slovence, povratek pa 20. 2. do 18. ure.

Cene: (5 polnih penzionov, 1 polovični penzion, 5-dnevna vozovnica – za otroke ni popusta, prevoz z avtobusom, šola smučanja ali snowboardinga – deske da na voljo firma Elan na Brnci)

odrasli – 4.700 šil.;
otroci do 12 let – 4.600 šil.;
otroci do 6 let – 4.100 šil.

V dopoldanskih urah se bodo tečajniki lahko udeležili izletov, pouka smučanja ali snowboardinga pod strokovnim vodstvom prof. Antona Malleja, Kristijana Zeichna, Richarda Kunčiča in Danila Prušnika.

Prijave z naplačilom 1.000 šil sprejema Posojilnica-Bank Celovec, Bahnhofstraße 1, konto št. 1-03.029.113. Prijave bodo upošteevane po vrstnem redu.

Prohaska nadomestil Happla

Kot je bilo pričakovati, je Haplov naslednik postal znani nogometaš in trener Herbert Prohaska. skupaj z njim je predsednik avstrijske nogometne zveze Beppo Mauhart imenoval za Prohaskovega asistenta še Ericha Obermayerja, Bruna Pezzera

pa za trenerja reprezentance pod 21. Didi Constantini, ki je bil prej Haplov pomočnik in katerega bi nekateri radi videli v vlogi novega „šefa“ avstrijskih nogometašev, pa se je moral posloviti od svojega mesta.

Avstrijska hokejska reprezentanca

Po 36 letih je avstrijski hokejski reprezentanci vendarle uspel podvig v najvišjo A-skupino, kjer

se bo merila z najboljšimi moštvi sveta in to na svetovnem prvenstvu v Nemčiji od 18. aprila do 2. maja.

Uspešni Šentjanščani

Smučarji SD Šentjanž so v praznikih in po njih nastopili na številnih bolj ali manj pomembnih tekmovanjih. V celoti so lahko z rezultati zelo zadovoljni.

Med dekletmi je tokrat svoj doslej največji uspeh dosegla Tatjana Filipič (slika). V močni konkurenci v tekmovalstvu za „Zlatega jelena“ na Simonhöhe je dosegla

najboljši čas in si tako pripisala 30 SV točk.

Tudi mladi Daniel Užnik še nadalje nabira FIS točke. V St. Lamprechtu je v hudi mednarodni konkurenci na FIS tekmah osvojil tretje mesto, prav tako pa tudi v Padali v Italiji.

Več o uspehih smučarjev Šentjanža bomo poročali v prihodnji številki.

Tatjana Filipič je dosegla svoj največji uspeh

Poraz v prvi play-off tekmi

Sokol MÖMA – SK Puntigamer Aich/Dob

3:1 (–8, 13, –7, –6)

Igrali so : Bojan Mlakar, Gerhard Matschek, Aleš Jerala, Richard Fercher, Harti Wernisch, Martin Micheu, Lojz Opetnik, Gerhard Kitzinger in Pepej Trampusch.

Odmor za Dobljane po osnovnem delu v 1. odbojarski ligi je bil le kratek. Že v prvem tednu v januarju so se mudili na pripravah v Murški Soboti. Nad 30 gledalcev je ekipo spremljalo na Dunaj, kjer so zadnjo soboto igrali prvo tekmo v play-offu. Bili so že radovedni, v kakšni formi so po odmoru.

Že po treh minutah v prvem nizu so Dobljani zaostajali 5:0, nato so vzeli time-out, da bi nasprotniku prekinili serijo točk, a jim ni uspelo. Pri stanju 11:4 je trener zamenjal igralca Wernischa z Opetnikom. Že druga set žoga zagotovi nasprotniku niz, ki se konča s 15:8.

V drugem nizu se glavni napadalec Doba Bojan Mlakar ujame in ne ustavi ga celo trojni blok. Tudi napadi podajalca Aleša Jerale prinesejo točke. Pri stanju 12:14 se vname igra za vsako žogo. Sreča je tokrat na strani Dobljanov. Drugi niz je trajal pol ure in se končal s 13:15.

Tudi odlična igra podajalca in organizatorja Aleša Jerale tokrat ni prinesla zmage

Do stanja 5:5 v tretjem nizu so Dobljani igrali še zbrano. Nato pa so popustili in igral je le še MÖMA. Njegovi igralci so z močnimi podajami in dobrimi bloki preprečili vsa prizadevanja Doblja-

nov. Brez napada in igre v polju ni točk in tako so niz zgbili s 15:7.

Sokol MÖMA
Amstetten

Aich/Dob
Hypo VBK
Gleisdorf
Enns

V četrtem nizu je koncentracija povsem padla in Dobljani se niso bili več sposobni ubraniti poraza. Galob je poslal v igro še igralca Kitzingerja, a vseeno se je niz končal s 15:6. S tem je bila tekma izgubljena.

Upajmo, da so bili Dobljani le utrujeni od treninga v Murški Soboti. Prihodnja tekma bo doma 16. januarja proti močnemu nasprotniku iz Gleisdorfa. Pričakujemo, da se bodo popravili in v play-offu dosegli dobro uvrstitev. V osnovnem delu so dosegli tretje mesto, naj ne mislijo, da je to že vse, česar so zmožni. Torej fantje, zberite se in pokažite vašo še skrito sposobnost. Gledalci bomo zagotovo vaš 7. igralec.

Tabela: V oklepaju bonus točke.

Marko Trampusch

1	1	0	3:1	15	(13)
1	1	0	3:1	12	(10)
1	0	1	1:3	10	(10)
1	1	0	3:0	9	(7)
1	0	1	1:3	9	(9)
1	0	1	0:3	5	(5)

Hokej na ledu – zvezna liga

V Avstriji se ta čas vsa moštva pripravljajo na tekmovanje v hokejski zvezni ligi za naslov avstrijskega prvaka. Doslej so sodelovala v tako imenovani alpski ligi, kjer so

se pomerila moštva iz Slovenije, Italije in Avstrije. (Zmagalo je moštvo Alleghe iz Italije, beljaški VSV pa je bil tretji.) V zvezni ligi so doslej odigrali 3 tekme. Vsa

moštva pa čaka velika preizkušnja, kajti v komaj 49 dneh morajo odigrati še 17 tekem – torej igrajo vsak tretji dan. To pa spet pomeni, da bo ob koncu spredaj tisto moštvo, ki bo imelo največ moči in ki se je na to tekmovanje najbolje pripravilo. V vsakem kolu se bo igralo s polno paro, zato je važno, da so igralci v dobri formi in da se jih čim manj poškoduje.

Poglejmo še trenutno stanje na lestvici:

Po treh tekmah pričakovano vodijo Beljačani, ki so kot najbolje uvrščeni v alpski ligi v tekmovalje prinesli že 4 točke, na zadnjem mestu pa so Celovčani, ki so še vedno brez uspeha in točk.

Prva sankajska tekma za Pokal Obir

Slovenski športni klub Obir pod vodstvom mag. Mirka Oražeta letos že 11. prireja sankajske tekme za Pokal Obir.

V nedeljo se je v Lepeni na prvi od štirih tekem pomerilo nad 60. tekmovalk in tekmovalcev v vseh starostnih skupinah. Nadaljnje tekme, ki štejejo za pokal, bodo 24. 1. v Lepeni, 31. 1. na Obirskem in 7. 2. v Šmarjeti v Rožu.

Rezultati: športne sanke: 1. Josef Jung, 2. Walter Žura, 3. Walter Hribernik; **šolarke:** 1. Krista Urbantschitsch, 2. Manuela Jung, 3. Anika Netschmer; **šolarji:** 1. Dominik Rozman, 2. Thomas Nečemer, 3. Martin Trauntschnig;

Pavli Ošina,

sankač SŠK Obir, je pred kratkim v Beljaku osvojil naslov deželne prvaka pri ASKÖ. Prav tako je bil vključen tudi v koroško moštvo, ki je sodelovalo na avstrijskem prvenstvu šolarjev, mladincev in juniorjev.

mladinke: 1. Sandra Karničar, 2. Sandi Urbantschitsch, 3. Katja Šorli; **mladinci:** 1. Toni Kogoj, 2. Andrej Brumnik, 3. Denis Kovačič; **juniorke:** 1. Vera Haderlap; **juniorji:** 1. Andreas Urbantschitsch, 2. Roland Polanšek, 3. Erich Storgel; **starostna ženske:** 1. Inge Karničar, 2. Dragica Pasterk, 3. Rosemarie Kogoj; **splošna ženske:** 1. Gabriele Haderlap, 2.

Beate Krainz, 3. Ida Kovačič; **splošna moški:** 1. Bruno Bischof, 2. Hubert Kogoj, 3. Valentin Žura; **starostna moški I:** 1. Karl Trauntschnig, 2. Josef Karničar, 3. Miha Travnik; **starostna moški II:** 1. Josef Jung, 2. Rudolf Čertov, 3. Toni Kogoj; **Dvojice:** 1. Johi Ošina/Jozi Ošina, 2. Marko Smrtnik/Franci Haderlap, 3. Trauntschnig/Bischof.

Steinerjeva in Reschun koroška deželna prvaka!

Hans-Christian Wolte četrti, Dunja Lukan 5. do 8.

Deželni prvenstvi mladincev in žensk v šahu sta se pretekli teden zaključili s pričakovanimi zmagama favoritov. Pri ženskah je slavila prvakinja iz leta 1990 dr. Gerhild Steiner (članica šahovskega kluba Feistritz/Paternion), pri mladincih pa že četrtič 19-letni Šentvidčan Saša Reschun.

Tekmovalci Slovenske športne zveze in SŠK „Obir“ iz Železne Kaple

so zasedli naslednja mesta: pri mladincih je najbolje odrezal Hans-Christian Wolte s 4. mestom, njegov brat Harald je zasedel 7., Aleksander Lukan pa 10. mesto. Nastopilo je 12 igralcev.

Pri ženskah pa je 15-letna mladinska igralca SŠZ Dunja Lukan zasedla deljeno 5. do 8. mesto in si s tem že zagotovila nastop na

državnem prvenstvu deklet pod 16 let maja letos na Štajerskem.

Prireditelj obeh prvenstev je bila Slovenska športna zveza v Celovcu na čelu s sekcijkim vodjem Ivanom Lukanom, izvedbo pa so podprli Koroška šahovska zveza, deželni glavar Christof Zernatto, deželni športni referent Peter Ambrozy, športni referent mesta Celovec Dieter Jandl, Slovenska športna zveza, Posojilnica-Bank Celovec, turistična agencija M. Sommerger ter podjetja Carimpex, Intrade, Elan in Hago. Vsem prisrčna hvala!